

DESIGNDROGER PÅ BORGÅPOLISENS OMRÅDE

En fenomenografisk undersökning om hur förekomsten av
designdroger uppfattas av ordningspoliser i Borgå

Philip Harling

11/2018

Referat

Författare	Examen	
Philip Harling	Polis (YH)	
Publikationens namn	Offentlighetsgrad	
Designdroger på Borgåpolisens område. En fenomenografisk undersökning i hur förekomsten av designdroger uppfattas av Borgåpolisens fältkonstaplar	Offentlig	
Handledare	Lärdomsprovets form	
Sebastian Stark & Sabina Jordan	Undersökande lärdomsprov	
Referat		
<p>Syftet med denna undersökning är att ta reda på ordningspolisers uppfattningar om förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område.</p> <p>I denna fenomenografiska undersökning har det tagits reda på hur enskilda polismän på fältet uppfattar förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område. I undersökningen har det också tagits reda på om designdroger orsakar några utmaningar i polisarbetet samt om man kan urskilja några lokala fenomen angående designdroger på Borgåpolisens område. Undersökningens material har samlats in genom personliga intervjuer med två informanter som arbetar på övervaknings- och alarmsektorn på Borgå polisstation.</p> <p>I undersökningen framkommer att designdroger verkar förekomma på Borgåpolisens område i mindre grad jämfört med ”klassiska” droger som cannabis och amfetamin. Som utmaning framkommer att designdroger kan vara svåra att känna igen, samt att personer som använt någon designdrog kan vara en arbetssäkerhetsrisk. Undersökningsfrågan angående lokala fenomen förblev delvis öppen.</p> <p>I slutet av undersökningen diskuteras undersökningens tillförlitlighet samt förslag på fortsatt forskning.</p>		
Sidantal	Månad och år då granskningen skett	Lärdomsprovets kod (OPS)
30 + 1 bilaga	11/2018	YH2016LP
Nyckelord		
Designdroger, fenomenografi, förekomster, uppfattningar		

Tiivistelmä

Tekijä Philip Harling	Tutkinto Polis (YH)	
Julkaisun nimi Designdroger på Borgåpolisens område. En fenomenografisk undersökning i hur förekomsten av designdroger uppfattas av Borgåpolisens fältkonstaplar	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaajat Sebastian Stark & Sabina Jordan	Opinnäytetyön muoto Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää järjestyspoliisien käsityksiä muuntohuumeiden esiintymisestä Porvoon poliisin alueella.</p> <p>Tässä fenomenografisessa tutkimuksessa on selvitetty miten yksittäiset kenttäpoliisimiehet kokee muuntohuumeiden esiintymää Porvoon poliisin alueella. Tutkimuksessa on myös selvitetty mikäli muuntohuumeet aiheuttavat jotain haasteita poliisityössä, sekä jos voidaan erottaa jotain paikallisia ilmiöitä muuntohuumeisiin liittyen Porvoon poliisin alueella. Tutkimuksen aineisto on kerätty haastattelemalla henkilökohtaisesti kahta poliisimiestä, jotka työskentelevät valvonta- ja hälytyssektorilla Porvoon poliisiasemalla.</p> <p>Tutkimuksessa käy ilmi, että muuntohuumeet näyttävät esiintyvän Porvoon poliisin alueella vähemmän verrattuna ”klassisiin” huumeisiin, kuten kannabis ja amfetamiini. Haasteena mainittiin, että muuntohuumeet saattavat olla vaikeasti tunnistettavissa, ja että asiakkaat jotka ovat käyttäneet jotain muuntohuumetta saattavat olla työturvallisuusriski. Tutkimuskysymys paikallisiin ilmiöihin liittyen jäi osittain avoimeksi.</p> <p>Tutkimuksen päätteeksi pohditaan tutkimuksen luotettavuutta, sekä jatkotutkimusehdotuksia.</p>		
Sivumäärä 30 + 1 liitesivu	Tarkastuskuukausi ja vuosi 11/2018	Opinnäytetyökoodi (OPS) YH2016LP
Avainsanat Muuntohuumeet, fenomenografia, esiintymät, käsitykset		

1 Inledning	1
1.1 Syfte och avgränsning.....	2
1.2 Tidigare forskning.....	3
1.3 Undersökningens metod.....	4
1.3.1 Personlig intervju som kvalitativ forskningsmetod	4
1.3.2 Hermeneutik.....	5
1.3.3 Fenomenografi	6
1.4 Undersökningens material	6
1.5 Kvalitativ innehållsanalys.....	7
1.6 Undersökningens etiska aspekter	7
2 Designdroger.....	8
2.1 Olika undergrupper av designdroger	9
2.1.1 Olika designdroger beaktade i undersökningen.....	10
2.2 Övervakning av designdroger	11
2.2.1 Narkotikalagen om designdroger.....	12
2.2.2 Designdroger och strafflagen.....	13
2.3 Förekomsten av designdroger i Finland.....	14
3 Designdroger på Borgåpolisens verksamhetsområde	17
4 Borgåpolisens uppfattning om designdroger	18
4.1 Informanternas uppfattningar om förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område	18
4.2 Utmaningar gällande designdroger i fältarbetet.....	20
4.3 Lokala fenomen	22
5 Sammanfattning och diskussion	23
Referenser	27
Bilagor.....	31

1 Inledning

Så kallade *designdroger* har under den senaste tiden förekommit allt oftare i Finland (Centralkriminalpolisen, 2017). Designdroger kan beskrivas som ämnen som ursprungligen har utvecklats för att kringgå narkotikalagstiftning, och således inte är förbjudna att användas i berusningssyfte. Det är vanligt att designdroger marknadsförs på Internet som ”legal highs”, det vill säga lagliga droger¹ (Tacke et al. 2011). I princip är designdroger lagliga innan de förbjuds genom att i lag klassas som *narkotika* eller *för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen*. Det är dock lätt att ändra på ett förbjudet ämnes kemiska sammansättning, så att man får fram ett nytt ämne som inte är förbjudet enligt lag. Förenklat kan man säga att ämnen ”designas” för att kringgå lagstiftning.

Designdroger har orsakat en viss oro hos olika instanser, bland annat hos hälsovårdsmyndigheter och polisen. (Karjalainen, Savonen & Hakkarainen, 2016.) (Centralkriminalpolisen, 2017.) Oron baserar sig bland annat på att man inte känner till hur olika ämnen påverkar användaren. Med andra ord kan riskerna med användning av olika designdroger vara anmärkningsvärda. På Internet hittas bland annat nyhetsartiklar om personer som har använt någon viss designdrog och som berättar hur någon viss designdrog har påverkat dem. I en nyhetsartikel av Väyrynen (Yle, 2015) berättar ”Jere” att designdrogen MDPV² (mer om MDPV i kapitel 2.1.1) gjorde honom paranoid, och att han inte kunde skilja på vad som var sant och vad som inte var sant.

Jag har valt att skriva om designdroger eftersom jag är intresserad av ämnet, och upplever att människor i allmänhet inte vet så mycket om designdroger. Under min arbetspraktik på Borgå polisstation blev jag intresserad av att reda ut förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område³, vilket slutligen ledde till mitt ämnesval.

Min undersökning är en kvalitativ, fenomenografisk undersökning, i vilken jag belyser enskilda polismäns uppfattningar om förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område. Med min undersökning bidrar jag med riktgivande information om designdrogers förekomst på Borgåpolisens område, och vilka utmaningar dessa kan medföra. Utöver det

---

¹ Min översättning

² Förkortning av metylendioxypyrovaleron (Tacke, Laitinen & Heinälä, 2010)

³ Kommunerna Borgå, Sibbo, Lovisa, Askola, Pukkila, Mörskom och Lapträsk

bidrar min undersökning också med information som inte nödvändigtvis syns i statistik eller register. Jag hoppas att min undersökning skulle kunna ge riktning för ytterligare fördjupning i fenomenet designdroger ur polisens synvinkel på nationell nivå, och inte bara i Östra Nyland. Eftersom designdroger blir allt vanligare är det viktigt att också poliser på lokal nivå fördjupar sig i fenomenet för att upprätthålla sin yrkesskicklighet, och genom detta kunna förebygga problemet samhälleligt. För att göra det krävs att någon undersöker fenomenet vetenskapligt, därav är min undersökning viktig.

Det faktum att designdroger, enligt Centralkriminalpolisen (2017), verkar ha befast sin ställning på narkotikamarknaden i Finland gör ämnet aktuellt och viktigt att undersöka, eftersom det jämfört med tidigare kända droger inte finns lika mycket tidigare forskning om designdroger. Med andra ord finns det skäl att undersöka ämnet designdroger från andra synvinklar, vilket utgör grunden för denna undersökning.

Detta lärdomsprov är uppbyggt i olika kapitel i vilka jag behandlar olika saker. I kapitel 1 redogör jag för undersökningens syfte och avgränsning. Efter det redogör jag för tidigare forskning som tangerar mitt ämne, och vilken nytta jag haft av dessa undersökningar. I kapitel 1 redogör jag också för undersökningens metod och material, samt etiska aspekter. I kapitel 2 redogör jag för vad designdroger är, och förklarar relevanta begrepp gällande dessa. Efter det beskriver jag för hur designdroger övervakas i Finland, samt för relevant lagstiftning. I slutet av kapitlet redogör jag även för designdrogers förekomst i Finland. I kapitel 3 presenterar jag statistik som jag själv fått fram gällande designdrogers förekomst på Borgåpolisens område, baserat på information från polisens databas Rikitrip. I kapitel 4 presenterar jag informanternas uppfattningar om förekomsten av designdroger med hjälp av exempel från intervjuerna, samt min analys av dessa. I textens sista kapitel, kapitel 5, sammanfattar jag min undersökning. I kapitlet redogör jag även för hur jag tycker att undersökningen lyckats, förslag på vidare undersökningar, samt andra reflektioner jag har gällande undersökningen.

1.1 Syfte och avgränsning

Syftet med min undersökning är att ta reda på hur förekomsten av designdroger uppfattas lokalt av ordningspoliser⁴ på Borgåpolisens område. Frågor som jag söker svar på är:

---

⁴ polismän som arbetar med övervaknings- och alarmverksamhet (min definition)

- 1) Hur uppfattar polisen i Borgå den eventuella förekomsten av designdroger?
- 2) Finns det enligt Borgåpolisens utmaningar gällande designdroger?
- 3) Går det att dra slutsatser om lokala fenomen gällande designdroger?

Den synvinkel ur vilken jag har undersökt förekomsten av designdroger är på en lokal nivå. Jag är intresserad av hur designdroger syns i polisens fältarbete vid polisnärheten i Östra Nyland, där jag genomförde min arbetspraktik. Jag har avgränsat undersökningen geografiskt till Borgåpolisens verksamhetsområde, vilket innefattar kommunerna Borgå, Sibbo, Lovisa, Askola, Pukkila, Mörskom och Lapträsk. Undersökningen är också avgränsad till hur Borgåpolisens övervaknings- och alarmsektor, det vill säga "fältet", uppfattar förekomsten av designdroger på sitt område. Jag har endast belyst förekomsten av designdroger ur polisens perspektiv, vilket betyder att jag inte har beaktat till exempel social- och hälsovårdens perspektiv. Avgränsningen är nödvändig, eftersom en vidare avgränsning skulle vara mera tidskrävande och innebära en större mängd arbete.

1.2 Tidigare forskning

I Finland har det publicerats forskning och undersökningar om narkotika från ett flertal olika perspektiv. Rapporten *Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet: Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992–2014*⁵ (Karjalainen, Savonen & Hakkarainen, 2016) belyser finländares droganvändning och attityd till droger. Rapporten tangerar delvis denna undersökning, eftersom rapporten även på ett allmänt plan tar ställning till användningen av designdroger i Finland. Karjalainen, Savonen och Hakkarainen (2016) konstaterar att förekomsten av designdroger på den finska narkotikamarknaden har ökat, vilket har orsakat oro på grund av att de olika designdrogernas inverkan på användaren är oförutsägbara. Vidare konstateras i rapporten att förekomsten av designdroger på befolkningsnivå förblir låg. Rapporten antyder dock att användningen av designdroger är koncentrerad till problemanvändare, en grupp människor vilka lätt blir underrepresenterade i enkätundersökningar. (Karjalainen, Savonen & Hakkarainen, 2016.) Det finns alltså orsak att anta att det finns ett mörkertal gällande användningen av designdroger i Finland. Denna rapport har gett mig information som jag har kunnat anknyta till informanternas uppfattningar (se kapitel 4).

---

⁵ Narkotikabruket och attityderna till narkotika bland finländarna – Befolkningsenkäter om narkotika i Finland 1992–2014 (Karjalainen, Savonen & Hakkarainen, 2016 s 4)

Genom rapporten *Huumeet Suomessa 2020 ennakointitutkimus*⁶ har Lintonen, Rönkä, Kotovirta och Konu (2012) strävat till att förutse förändringar i Finlands narkotikasituation fram till år 2020, baserat på olika experters synpunkter. Rapporten tangerar min undersökning delvis, eftersom rapporten bland annat tar ställning till förekomsten och användningen av designdroger på nationell nivå i Finland år 2020. Experter förutser att användningen av designdroger kommer att vara vanligare i Finland år 2020. Experterna förutser även att mängden designdroger på marknaden inte kommer att minska anmärkningsvärt fast ny lagstiftning skulle försnabba förbudandet av dessa ämnen. Enligt rapporten är experterna av den åsikten att en ökad användning av designdroger är icke-önskvärd på grund av designdrogernas okända hälsorisker, som kan innebära dödsfall och skador. (Lintonen, Rönkä, Kotovirta & Konu, 2012. s 29, 58 & 59) Även denna rapport har gett mig en del information som jag kunnat anknyta till informanternas uppfattningar i kapitel 4.

1.3 Undersökningens metod

I detta kapitel redogör jag för undersökningens metodologiska utgångspunkter. Min undersökning är av kvalitativ karaktär. Fenomenografi och hermeneutik är undersökningens huvudsakliga vetenskapliga förhållningssätt, vilket är logiskt eftersom jag undersöker personers uppfattningar om ett visst fenomen. Materialet till undersökningen har samlats in genom personliga intervjuer. I kapitlet redogör jag även för hur analysen av undersökningens material har gått till, samt för hur de forskningsetiska aspekterna tagits i beaktande i undersökningen.

1.3.1 Personlig intervju som kvalitativ forskningsmetod

För att samla information om Borgåpolisens uppfattningar gällande förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område, har inför undersökningen använts en kvalitativ undersökningsmetod i form av personliga intervjuer med två informanter. I intervjuerna har jag använt mig av öppna frågor, för att ge informanterna större frihet att utforma sina svar efter sina egna uppfattningar och observationer i sitt arbete. Man kan således säga att intervjuernas karaktär är *semistrukturerade*. I semistrukturerade intervjuer menar Patel och Davidson (2011, s. 82) att forskaren gör en lista över specifika teman som skall beröras, men att intervjupersonen har stor frihet att utforma sina svar. Enligt Patel och Davidson (2011, s.

---

⁶ Narkotika i Finland 2020 framtidsstudie (min översättning)

82) kan intervjufrågorna i en semistrukturerad intervju ställas i en bestämd ordning, men att detta inte är nödvändigt.

De på förhand planerade intervjufrågorna har ställts till informanterna i samma på förhand planerade ordningsföljd, vilket betyder att intervjuerna har en viss grad av standardisering. Syftet med detta har varit att möjliggöra jämförelse av informanternas svar på olika frågor. Intervjufrågorna har utarbetats utgående från undersökningsfrågorna (se kapitel 1.1).

1.3.2 Hermeneutik

Hermeneutik är ett vetenskapligt förhållningssätt som ungefär betyder tolkningslära. Kännetecknande för en hermeneutisk undersökning är att undersökaren närmar sig problemet subjektivt utifrån sin egen förförståelse. Ett annat kännetecken för hermeneutisk undersökning är att det inte finns någon enhetlig arbetsmodell för hur undersökningens tolknings- eller analysarbete ska gå till. Hermeneutik lämpar sig som förhållningssätt till studier där man vill få tillgång till eventuella informanternas egna upplevelser om ett fenomen. (Eklund, 2016.) I en hermeneutisk undersökning är undersökarens förförståelse en tillgång för att förstå och tolka ett problem. Med förförståelse avser Patel och Davidson (2011, s. 29) de tankar, intryck, känslor och kunskap som forskaren har om forskningsobjektet.

Ett återkommande begrepp inom hermeneutiken är *förståelsehorisont*. Förståelsehorisonten kan beskrivas som gränsen för vad som omfattas av förståelse och vad som inte kan omfattas. Man kan beskriva att förståelsehorisonten flyttas i samband med undersökningens tolkningsarbete, då undersökaren når någon form av ny förståelse. (Patel & Davidson, 2011, s. 30.)

I en hermeneutisk undersökning finns ingen bestämd utgångspunkt eller slutpunkt för tolkningsarbetet. För att illustrera tolkningsprocessen används ofta begreppet *den hermeneutiska spiralen* (se figur 1). När undersökaren tolkar någon form av material uppnås en förståelse som leder till en textproduktion, vilket i sin tur kan leda till en ny förståelse. Den nya förståelsen som uppnåtts leder till en ny textproduktion. Förståelsen som uppnåtts i undersökningen är alltså inte slutgiltig, utan ständigt under utveckling. (Patel & Davidson, 2011, s. 30.)

Figur 1. Den hermeneutiska spiralen. (Jordan, 2016)

1.3.3 Fenomenografi

Fenomenografi är ett vetenskapligt förhållningssätt med hjälp av vilket man undersöker människors uppfattningar om ett visst fenomen. Man kan säga att utgångspunkten för fenomenografin är att omvärlden gestaltas utgående från människors uppfattningar, samt att uppfattningar också fungerar som en bas för människors handlingar och resonemang. Kännetecknande för fenomenografiska undersökningar är att undersökaren utför kvalitativa, öppna intervjuer i vilka informanten med egna ord beskriver sin uppfattning om något visst fenomen. Efter att intervjuerna har transkriberats sker den fenomenografiska analysfasen enligt följande:

- 1) Undersökaren bekantar sig med materialet och skapar sig en helhetsbild
- 2) Likheter och skillnader i de olika intervjuerna uppmärksammas
- 3) Kategorisering av uppfattningar
- 4) Studerandet av kategoriseringens underliggande struktur

En ytterligare utgångspunkt inom fenomenografin är att människors uppfattningar kan ändras, exempelvis genom att människor lär sig nya saker och utvecklas. Således ämnar man inte i fenomenografiska undersökningar komma fram till någon form av slutgiltig teori om ett fenomen. (Patel & Davidson, 2011. s. 32–33.)

1.4 Undersökningens material

Som informanter för undersökningen har fungerat två äldre konstaplar från Borgå polisstations övervakning- och alarmsektor, det vill säga den avdelning som kan kallas ”fältet”. Till dessa båda konstaplars arbetsuppgifter hör även narkotikaövervakning.

Eftersom dessa informanter har erfarenhet och sakkännedom om narkotika, har jag ansett dessa personer vara mest lämpade som informanter för min undersökning.

Båda informanterna har intervjuats endast en gång. Intervjuerna har spelats in digitalt, och innehållet i båda intervjuerna har transkriberats. Jag har intervjuat båda informanterna på finska, och intervju svaren har jag översatt till svenska efter att de blivit transkriberade. Varje intervju har varat i 20–30 minuter. Det transkriberade materialets sammanlagda längd är 8 sidor.

Inför intervjuerna har jag använt mig av en på förhand planerad frågeram på sju frågor, och samma frågor har ställts i samma ordning till båda informanterna. Frågornas tema har varit förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område samt eventuella utmaningar som designdroger orsakar i fältarbetet (se bilaga 1). Jag har dock även ställt oplanerade preciserande frågor då det i intervjuerna uppstått diskussion mellan mig och informanten. Vid behov har jag även ställt preciserande frågor till informanterna per e-post i efterhand.

1.5 Kvalitativ innehållsanalys

I undersökningens analysfas har jag analyserat intervjumaterialet i enlighet med den fenomenografiska analysfasen (se kapitel 1.3.3). Jag har kategoriserat materialet i tre teman, utgående från mina undersökningsfrågor. Dessa tre teman är:

- 1) Informanternas uppfattningar om förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område
- 2) Utmaningar gällande designdroger i fältarbetet
- 3) Lokala fenomen

Jag har jämfört informanternas uppfattningar med varandra för att hitta likheter och skillnader. Utöver detta har jag även jämfört informanternas uppfattningar med tidigare forskning och undersökningens teori.

1.6 Undersökningens etiska aspekter

De forskningsetiska aspekterna har tagits i beaktande under undersökningens gång. Patel och Davidson (2011) nämner fyra etiska huvudkrav på forskning. *Informationskravet* innebär att undersökaren ska informera de som berörs av undersökningen om undersökningens syfte.

Samtyckeskravet innebär att deltagare i en undersökning själv får bestämma över sin medverkan i undersökningen. *Konfidentialitetskravet* innebär att uppgifter om i en undersökning medverkande personer måste behandlas med största möjliga konfidentialitet, och dessa personers personuppgifter måste förvaras så att obehöriga inte kan ta del av dem. Det sista kravet, *nyttjandekravet*, innebär att uppgifter insamlade om enskilda personer endast får användas för forskningsändamål. (Patel & Davidson, 2011, s. 63.) De informanter som jag har använt mig av har gett sitt samtycke till intervjuerna som utförts för undersökningen. Informanterna har getts möjlighet att kontrolläsa intervjumaterialet, och ta ställning till om det finns något i materialet som inte får beaktas eller användas i undersökningen. Informanterna har även haft rätten att vägra svara på frågor samt att avbryta intervjun. I undersökningen har informanterna även hållits anonyma samt blivit underrättade om undersökningens syfte.

För att samla material som bakgrundsinformation till undersökningen har jag använt mig av polisens Rikitrip-system, vars information delvis är sekretessbelagd. Informationen som använts från Rikitrip i undersökningen är endast antalet brottsanmälningar som nämner vissa designdroger, och inga personuppgifter ur dessa anmälningar har utnyttjats.

2 Designdroger

I detta kapitel redogör jag för begreppet *designdroger*, samt för olika officiella termer som kan kopplas samman med detta begrepp. I kapitel 2.1 redogör jag för olika undergrupper av designdroger, och i kapitel 2.1.1 redogörs för de olika enskilda designdrogerna som beaktas i undersökningen. I kapitel 2.2 redogör jag för övervakningen av designdroger, och i kapitlen 2.2.1 och 2.2.2 behandlar jag relevant lagstiftning gällande designdroger. Avslutningsvis redogör jag för nationell statistik gällande designdroger i kapitel 2.3.

Definitionen av begreppet *designdroger* varierar. Termen används bland annat för ämnen som till sin kemiska struktur och verkan påminner om narkotika, men som inte nödvändigtvis i lagstiftning är klassade som narkotika (Szilvay, 2017). Begreppet används även för vissa ämnen som redan i lagstiftning är klassade som narkotika (Institutet för hälsa och välfärd, 2018). Exempel på sådana ämnen är MDPV och Alfa-PVP⁷. Man kan alltså

---

⁷ Förkortning på alfa-pyrrolidinopentiofenon (EMCDDA, 2016, s. 65.)

beskriva designdroger som ämnen som ursprungligen är utvecklade för att kringgå narkotikalagstiftning, men också som sådana ämnen som redan blivit förbjudna genom lag.

Designdroger är inte den officiella termen som används för att beskriva ovan nämnda ämnen, utan snarare ett samlingsnamn. Beroende på en designdrogs klassificering används i officiella sammanhang termerna *nya psykoaktiva substanser, för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen*, eller *narkotika*.

Nya psykoaktiva substanser är ämnen som inte ännu övervakas av Förenta Nationernas konvention om narkotika från år 1961, eller Förenta Nationernas konvention om psykotropa ämnen från år 1971 (UNODC, 2018). *För konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* är den officiella termen i Finland för ämnen som tidigare klassats som nya psykoaktiva substanser, men som senare tillagts till *statsrådets förordning om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* (Kotovirta & Arponen, 2018). *För konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* brukar på finska förkortas som *KKP-aine*⁸ (Szilvay, 2017). I fortsatt text används termen KKP-ämne (min översättning) för att hänvisa till denna typ av ämnen. Designdroger som är klassade som KKP-ämnen är inte narkotika, även om vissa KKP-ämnen används i berusningssyfte. Ämnen som i lagstiftning är klassade som *narkotika* finns listade i *statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika* (Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika. Finlex. 543/2008).

2.1 Olika undergrupper av designdroger

Designdroger brukar delas in i olika undergrupper utgående från ämnenas olika kemiska sammansättningar. Exempel på allmänt förekommande designdrogers undergrupper är bland annat *syntetiska cannabinoider*, *syntetiska katinoner* och *syntetiska opioider* (Institutet för hälsa och välfärd, 2018).

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (2018) är syntetiska cannabinoider ämnen som verkar på ett liknande sätt som cannabis. Syntetiska cannabinoider är dock avsevärt starkare än naturlig cannabis, och exakt dosering av syntetiska cannabinoider är svår. Enligt Szilvay (2017) finns det ytterst lite vetenskaplig forskning gällande syntetiska cannabinoiders

---

⁸ Förkortning från finskans *kuluttajamarkkinoilta kielletty psykoaktiivinen aine*

inverkan på människor, men i EU-området har dock rapporterats om flera förgiftningar och dödsfall orsakade av syntetiska cannabinoider. Exempel på syntetiska cannabinoider är bland annat olika ”Spice-preparat” och JWH-018⁹ (Szilvay, 2017).

Syntetiska katinoner är ämnen som är besläktade med *catha edulis*-plantans (”kat”) verkande ämne. Kännetecknande för syntetiska katinoner är att de har en uppiggande inverkan på användaren (Institutet för hälsa och välfärd, 2018). Ett exempel på en syntetisk katinon är ämnet MDPV (Szilvay, 2017).

Syntetiska opioider är ämnen som till sin uppbyggnad nära påminner om det narkotikaklassade ämnet fentanyl (Institutet för hälsa och välfärd, 2018). Enligt Szilvay (2017) är de olika fentanylderivatena ämnena ytterst farliga. En dödlig dos fentanyl kan enligt Szilvay (2017) vara 0,03 mg.

2.1.1 Olika designdroger beaktade i undersökningen

Eftersom mängden olika enskilda designdroger är stor, är en avgränsning nödvändig för vilka olika designdroger som ska beaktas i undersökningen. I denna undersökning har beaktats ämnena MDPV, Alfa-PVP, JWH-ämnen, samt GHB och GBL. Gemensamt för dessa olika ämnen är att de i Finland är redan klassade som antingen narkotika eller KKP-ämnen. Ämnena MDPV, Alfa-PVP, GHB och GBL beaktas i denna undersökning eftersom dessa är kända designdroger, och som dessutom har statistikförts nationellt (se kapitel 2.3). Jag valde att också beakta JWH-ämnen i denna undersökning på grund av ett uppmärksammat fall i Borgå från 2011, då det kom fram att tiotals ungdomar i Borgå prövat på detta (Seppänen, 2011).

MDPV, eller metylendioxiopyrovaleron, är en typisk designdrog vars effekt påminner om amfetamin. Till utseendet är MDPV ett vit- eller gulaktigt pulver, som kan användas bland annat oralt, intravenöst eller genom rökning. (Tacke, Laitinen & Heinälä, 2010.) MDPV är den första designdrogen som har klassats som narkotika i Finland. Ämnet klassades som narkotika på beslut av riksdagen 2010, eftersom det vid det skedet hade rapporterats många problem med ämnet (Szilvay, 2017).

---

⁹ Förkortning hänvisar till ämnets utvecklare John William Huffman (Szilvay, 2017)

Alfa-PVP är en syntetisk katinon som varit tillgänglig på den europeiska narkotikamarknaden åtminstone sedan 2011 (EMCDDA, 2016 s 65). Alfa-PVP klassades som narkotika i Finland 2013 (Kankaanpää, 2017). Till utseendet är Alfa-PVP ett vitt, kristallaktigt pulver som på narkotikamarknaden har visat sig förekomma i tablett- eller pulverform (EMCDDA, 2016, s. 8).

JWH-ämnen är syntetiska cannabinoider, som i talspråk brukar kallas för ”jehova” (Kotovirta, 2013). Mängden varianter av JWH-ämnen är stor, och vissa varianter klassas i Finland som narkotika, medan många andra klassas som KKP-ämnen.

GHB, eller gamma-hydroxibutyrat, är en gammal bedövningsmedicin (Kotovirta, 2013). I talspråk brukar GHB kallas ”gamma” (Partanen, 2009). GHB förekommer oftast i vätskeform (EMCDDA, 2008), och enligt Tacke et al. (2011) används GHB ofta som narkotika.

GBL, eller gammabutyrolakton, är en förprodukt till ämnet GHB. I talspråk kallas GBL för ”lakka” (Institutet för hälsa och välfärd, 2015). GBL används bland annat i industrin som limborttagningsmedel, men används även i berusningssyfte. Till utseendet är GBL en färglös vätska, som inte har någon speciell lukt (Tullen, 2011). Vid förtäring omvandlas GBL till GHB i kroppen (Institutet för hälsa och välfärd, 2015). GBL är i Finland klassat som ett KKP-ämne (Statsrådets förordning om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen. Finlex. 1130/2014). Detta betyder att innehav och bruk av GBL inte är straffbart.

2.2 Övervakning av designdroger

Sedan 2014 tas nya psykoaktiva substanser i Finland under övervakning då ämnen antingen klassas som *för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* eller som *narkotika* (Kotovirta & Arponen 2018). Då nya psykoaktiva substanser klassificerats som narkotika, eller som för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen, blir ämnena förbjudna. Båda klassificeringarna förutsätter en viss mängd utredningsarbete, men skillnaden är att det krävs mindre utredningsarbete för att kunna klassificera ämnen som för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen, än för att klassificera ämnen som *narkotika* (Szilvay, 2017). Det kan beskrivas att övervakningen av nya psykoaktiva substanser har gjorts lättare genom att finsk lagstiftning möjliggör att en ny psykoaktiv substans inte direkt måste klassificeras som narkotika för att förbjudas.

De myndigheter som i Finland övervakar förekomsten av nya psykoaktiva substanser är *Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet* (Fimea), polisen, tullen och *Institutet för hälsa och välfärd*. I praktiken är det Fimea som gör förslag på att ett ämne tas under övervakning på nationell nivå, med stöd av de övriga ovan nämnda myndigheterna. (Kotovirta & Arponen, 2018.)

I Finland undersöks varje ämne skilt för sig innan de läggs till antingen narkotikaförordningen eller förordningen om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen (Kotovirta & Arponen, 2018). I praktiken betyder detta att nya psykoaktiva substanser inte kan förbjudas i ett förebyggande syfte utan att först ha undersökts. Gällande övervakningen av designdroger är det även problematiskt att designdroger vanligen inte syns i narkotikasnabbtester (Gunnar, 2018).

2.2.1 Narkotikalagen om designdroger

Enligt narkotikalagens 3§ 2 mom. utfärdas bestämmelser om vilka ämnen, preparat och växter som anses som narkotika närmare genom förordning av statsrådet (Narkotikalag. Finlex 373/2008). Förordningen i fråga är statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).

Narkotikalagens 3§ 3 mom. definierar för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen enligt följande:

I denna lag avses med för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen sådana ämnen som används i drogsyfte och som kan vara farliga för hälsan och har anmälts för att innefattas i kontrollen i enlighet med det beslut av rådet som anges i 1 mom. 5 punkten underpunkt c eller är positionsisomerer av sådana ämnen och som inte är läkemedel eller narkotika. Närmare bestämmelser om vilka ämnen som ska betraktas som för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen utfärdas genom förordning av statsrådet. (Narkotikalag. Finlex. 373/2008.)

Narkotikalagen skiljer alltså på narkotika och KKP-ämnen. Olika sorters narkotika och KKP-ämnen listas i två olika förordningar av statsrådet, av vilken förordningen gällande KKP-ämnen officiellt kallas *statsrådets förordning om för konsumentmarknaden förbjudna*

ämnen (1130/2014). Ämnen som kan kallas för designdroger finns listade i båda ovan nämnda förordningar.

2.2.2 Designdroger och strafflagen

Eftersom designdroger kan vara klassade som antingen narkotika eller KKP-ämnen, förhåller sig strafflagen på olika sätt till narkotika jämfört med KKP-ämnen. Med andra ord tillämpas olika kapitel i strafflagen beroende på vilken sorts ämne det är fråga om.

I strafflagens 50. Kapitel (Strafflag. Finlex. 39/1889) föreskrivs om narkotikabrott enligt följande:

1 § (30.5.2008/374)

Narkotikabrott

Den som olagligen

1) tillverkar eller försöker tillverka narkotika eller odlar eller försöker odla kokabuske, kat (*Catha edulis*) eller Psilocybesvampar,

2) odlar eller försöker odla opiumvallmo, hampa eller kaktusväxter som innehåller meskalin för att användas som narkotika eller råvara för narkotika eller för att användas vid tillverkning eller produktion av narkotika,

3) för eller försöker föra narkotika in i eller ut ur landet eller transporterar eller låter transportera narkotika eller försöker transportera eller försöker låta transportera narkotika,

4) säljer, förmedlar, till någon annan överlåter eller på annat sätt sprider eller försöker sprida narkotika, eller

5) innehar eller försöker anskaffa narkotika,

ska för *narkotikabrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år. (Strafflag. Finlex. 39/1889.)

Ovan nämnda lagparagraf kan anses vara heltäckande beträffande olika användningsändamål för narkotika, försök inräknat. Gällande narkotikabrott föreskrivs även i strafflagens 50. kapitel om olika allvarlighetsgrader av narkotikabrott. Om mängden narkotika är stor, det är fråga om synnerligen farlig narkotika, om man med narkotikan eftersträvar avsevärd ekonomisk vinning, eller narkotikan sprids till minderåriga uppfylls kriterierna för att dömas för grovt narkotikabrott. Straffskalan för grovt narkotikabrott är fängelse i 1–10 år (Strafflag. Finlex. 39/1889). För bruk, innehav, eller försök till

anskaffning av en liten mängd narkotika för eget bruk tillämpas *straffbart bruk av narkotika* (Strafflag. Finlex. 39/1889).

Brottsrubriceringarna i strafflagens 50. kapitel förutsätter att ett ämne ska vara klassat som narkotika för att någon av brottsrubriceringarna i fråga ska uppfyllas. Med andra ord är strafflagens 50. kapitel tillämpligt endast på de designdroger som är klassade som narkotika.

I strafflagens 44. Kapitel (Strafflag. Finlex 39/1889) föreskrivs om brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen på följande sätt:

5 a § (19.12.2014/1128)

Brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen

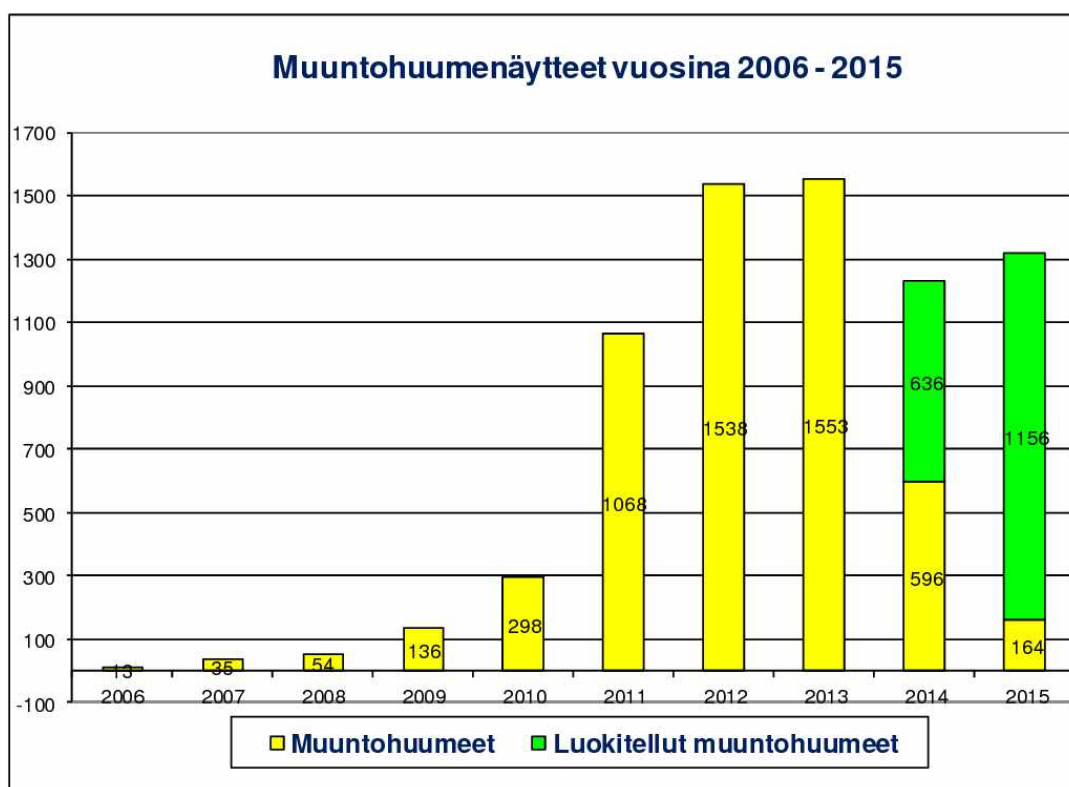
Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med narkotikalagen tillverkar, för in i landet, lagrar, håller till salu eller överlåter för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen dömas till böter eller fängelse i högst ett år. (Strafflag. Finlex. 39/1889.)

Man bör uppmärksamma att gärningsbeskrivningen för *brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* inte innefattar bruk eller innehav. Det betyder att innehav eller bruk av dessa ämnen inte är straffbart. Gällande designdroger kan man säga att detta ger upphov till en viss problematik, eftersom vissa designdroger är klassade som KKP-ämnen, och således är innehav och bruk av dessa ämnen inte straffbart.

2.3 Förekomsten av designdroger i Finland

I Finland har olika sorters designdroger förekommit allt oftare sedan 2010-talets början. I ett pressmeddelande konstaterar Centralkriminalpolisen (2017) att mängden designdroger ständigt ökar i Finland, och att det inte finns tecken på att mängden designdroger håller på att minska. Internet-beställningar av designdroger orsakar att designdroger också syns i tullens arbete (Tullen, 2009).

Figur 2 föreställer ett diagram över antalet designdrogsprover gjorda i tullens laboratorium under åren 2006–2015.

Figur 2. Designdrogsprover i tullens laboratorium under åren 2006–2015. (Szilvay, 2016: Muuntohuumeet tullilaboratoriossa. Tulli rikostorjunnan etulinjassa.)

Figur 2 visar en ökning i antalet designdrogsprover i tullens laboratorium från och med 2006 ända till 2013. År 2014 har mängden prover minskat jämfört med prover tagna 2013, och mellan 2014 och 2015 syns igen en ökning i antalet prover. Utgående från figur 2 är ökningen i antalet designdrogsprover tydligast mellan 2010 och 2012. Man kan således påstå att ökningen i antalet designdrogsprover vittnar om en ökning i mängden designdroger i Finland.

Figur 3 föreställer en tabell över konstaterade ämnen i narkotika- och dopingsmedelsbrott från åren 2012–2016 (Centralkriminalpolisen, 2017).

Konstaterade ämnen i narkotika- och dopningsmedelsbrotten					
Konstaterat ämne	2012	2013	2014	2015	2016
Hasch + marijuana / kg	sammanlagt 714	122 + 285	52 + 313	63 + 208	78 + 254
Cannabisväxter / st + från beslag från odlingarna växtdelar kg	18 150 + 66 kg	23 000 + 63 kg	21 800 + 189 kg	23 000 + 125 kg	18 900 + 127 kg
Amfetamin och metamfetamin / kg	124 + 15	84 + 7,4	sammanlagt 298	sammanlagt 300	134 + 58
MDPV/kg	5,1	5,3	0,25	0,08	0,009
Ecstasy/st	23 600	121 600	131 700	23 660	127 680
LSD/st	1 100	3 970	1 610	3 940	14 770
GBL och GHB /liter	228 + 1	265 + 0,7	40 + 0,44	95,5 + 0,98	150 + 0,56
Alfa-PVP / kg			4	3,5	2
Heroin/kg	0,07	0,2	0,09	0,42	0,3
Kokain/kg	25,7	4,5	6,3	8,5	18,5
Subutex och övriga buprenorfinprodukter / st	48 700	37 100	25 150	42 950	73 670
Kat/kg	1 920	4 770	3 060	1 040	815
Övriga läkemedelsprodukter (exklusive Subutex / buprenorfin) / st	76 700	23 700	24 600	30 700	102 500
Dopningmedel /st	135 300	108 100	227 600	149 000	109 100

Källa: statistik baserad på laboratorieuppgifter / CKP och Tullen

Figur 3. Konstaterade ämnen i narkotika- och dopningsmedelsbrotten år 2012–2016. (Centralkriminalpolisen, 2017: Översikt över narkotika- och dopningsmedelsbrottsligheten 2016-2017.)

I figur 3 listas olika typer av narkotika samt mängden av dessa ämnen som tagits i beslag under åren 2012–2016. Av de ämnen som listas i figur 3 kan MDPV, GBL, GHB och Alfa-PVP benämnas som designdroger. Från figur 3 framgår att mängden beslagtagna MDPV och Alfa-PVP är avsevärt mindre än exempelvis mängden beslagtagna amfetamin eller marijuana. I figur 3 syns exempelvis att mängden amfetamin som förekommit 2016 är 134 kg, medan det samma år har förekommit endast 0,009 kg MDPV respektive 2 kg Alfa-PVP. Utgående från figur 3 verkar det således som att ”klassiska” droger som amfetamin och marijuana förekommer i större utsträckning än designdroger, men man bör inte bortse från att designdroger verkar ha etablerat sig på den finska narkotikamarknaden. Enligt den senaste statistiken i figur 3, det vill säga 2016, verkar GBL vara den av designdrogerna som förekommit mest på nationell nivå (150 liter). Alfa-PVP verkar förekomma näst mest (2 kg), medan GHB (0,56 liter) och MDPV (0,009 kg) verkar förekomma minst av de designdroger som statistikförts på nationell nivå.

3 Designdroger på Borgåpolisens verksamhetsområde

För att få en inblick i förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område har jag använt mig av polisens databas Rikitrip. Med hjälp av Rikitrip kan man söka efter anmälningar gjorda i polisens PATJA-system, det vill säga informationssystemet för polisärenden.

Genom att använda Rikitrip har jag fått fram antalet brottsanmälningar gjorda på Borgåpolisens verksamhetsområde, där det i brottsanmälan nämns en misstänkt designdrog. Jag har tagit fram denna information genom att kombinera anmälningstidpunkt och händelseort med enskilda sökord.

Som tidsavsnitt för sökningarna i Rikitrip har jag använt 1 januari 2007–31 december 2017. Jag har valt detta tidsavsnitt för att bättre kunna granska eventuella förändringar i antalet brottsanmälningar där misstänkta designdroger nämns. Jag har valt att inte beakta antalet brottsanmälningar från 2018, eftersom att jag har utfört undersökningen under samma år, och således finns möjligheten att antalet brottsanmälningar för 2018 kan öka. Som sökvillkor för händelseort har jag använt orterna Borgå, Sibbo, Lovisa, Askola, Pukkila, Mörskom och Lappträsk, eftersom dessa orter utgör Borgåpolisens verksamhetsområde.

De enskilda sökorden jag har använt mig av är ”alfa-pvp”, ”mdpv”, ”jwh”, ”gamma”, ”gamma AND lakka”, ”ghb OR gbl”, ”lakka AND huume” samt ”ghb AND gbl”. Dessa sökord baserar sig på namnen på de olika designdrogerna som jag beaktar i denna undersökning. Från antalet sökträffar med de olika sökorden har jag endast räknat med brottsanmälningar och bötesanmälningar. Från antalet sökträffar har jag också gallrat bort de anmälningar som uppenbarligen inte gäller någon typ av designdrog, exempelvis anmälningar där ordet ”gamma” har en annan betydelse än ämnet GHB. Jag har sammanställt statistiken i två tabeller.

Tabell 1. Antal brottsanmälningar ämnesvis från åren 2007–2011. (Polisen, 2018)

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Alfa-PVP</i>	0	0	0	0	0
<i>MDPV</i>	0	0	0	0	2
<i>JWH-ämnen</i>	0	0	0	0	2
<i>GHB/”gamma”</i>	0	0	0	0	0
<i>GBL/”lakka”</i>	1	0	0	1	0

I tabell 1 framgår att det under åren 2007–2011 har skrivits sammanlagt sex brottsanmälningar på Borgåpolisens område som nämner någon designdrog. Man kan alltså urläsa att det under åren 2007–2011 är fråga om enstaka fall.

Tabell 2. Antal brottsanmälningar ämnesvis från åren 2012–2017. (Polisen, 2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Alfa-PVP</i>	0	1	0	0	0	1
<i>MDPV</i>	1	0	0	0	0	2
<i>JWH-ämnen</i>	0	0	0	0	0	0
<i>GHB/”gamma”</i>	0	0	3	1	0	5
<i>GBL/”lakka”</i>	0	1	2	1	2	8

I tabell 2 framgår att under åren 2012–2017 är antalet brottsanmälningar gällande designdroger 28. Jämfört med statistiken som jag presenterar i tabell 1 finns det alltså tecken på att designdroger har förekommit i högre grad på Borgåpolisens område under åren 2012–2017. Anmärkningsvärt är att antalet brottsanmälningar som nämner GHB eller GBL under åren 2012–2017 har ökat tydligast.

4 Borgåpolisens uppfattning om designdroger

I detta kapitel presenterar jag informanternas uppfattningar om designdroger på Borgåpolisens område samt min analys av dessa. Jag har delat in kapitlet i underrubriker utgående från min kategorisering av intervjumaterialet. För att garantera informanternas anonymitet används ”äldre konstapel A” och ”äldre konstapel B” för att referera till informanterna.

4.1 Informanternas uppfattningar om förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område

I detta avsnitt redogör jag för hur informanterna uppfattar förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område.

Exempel 1:

Designdroger förekommer nog mindre än cannabis och amfetamin. Nog är designdroger rätt allmänna, men nu har de inte kommit emot på en tid. Jag tror ändå att de används en hel del.

(Äldre konstapel A, 2018.)

Exempel 2:

Jag skulle påstå att designdroger utgör en väldigt liten del av drogerna på Borgåpolisens område. De vanligaste drogerna på vårt område är fortfarande marijuana och amfetamin.

(Äldre konstapel B, 2018.)

Utgående från exemplen 1 och 2 är båda informanterna överens om att designdroger förekommer i mindre grad jämfört med ”klassiska” droger som cannabis och amfetamin. Utgående från statistiken som presenterades i figur 2 verkar det som om förekomsten av designdroger jämfört med ”klassiska” droger är liknande i proportion både på nationell nivå och lokalt på Borgåpolisens område. I exemplen 1 och 2 kan dock urskiljas en nyansskillnad i informanternas uppfattningar gällande hur allmänna designdroger är på Borgåpolisens område. Äldre konstapel A (2018) tror att designdroger är rätt allmänna på Borgåpolisens område, även om han själv inte påträffat designdroger på en tid. Äldre konstapel B (2018) uppfattar däremot att designdroger utgör endast en väldigt liten del av alla droger som förekommer på Borgåpolisens område.

Exempel 3:

”Klassiska” droger upplevs kanske som säkrare än designdroger, på basen av mina erfarenheter med droganvändare. De användare som länge har använt till exempel amfetamin håller sig vanligtvis till amfetamin. (Äldre konstapel A, 2018.)

Enligt äldre konstapel A (2018) kan en orsak till att designdroger förekommer i mindre grad än ”klassiska” droger vara att dessa upplevs som säkrare än designdroger. Lintonen, Rönkä, Kotovirta och Konu (2012, s. 29) betonar också i sin rapport designdrogernas okända hälsorisker, vilket delvis kan anses stöda äldre konstapel A:s (2018) uppfattning om att ”klassiska” droger upplevs som säkrare av användare.

Exempel 4:

Det känns som att designdrogeras förekomst framkommer för polisen i cykler, att man ibland påträffar mera av dem. Jag har ändå en känsla av att de används hela tiden. (Äldre konstapel A, 2018.)

Exempel 5:

Designdroger förekommer på det här området tillfälligt, eller periodvis, vanligen på grund av enskilda personer. (Äldre konstapel B, 2018.)

Ur exemplen 4 och 5 framgår att båda informanterna verkar ha en liknande uppfattning om att mängden designdroger som förekommer på Borgåpolisens område varierar periodvis. Denna uppfattning stöds av statistiken som jag presenterar i tabell 2. Ur tabell 2 kan 2017 urskiljas som en period då det förekommit mera designdroger på Borgåpolisens område. Det totala antalet anmälningar som nämner olika designdroger 2017 är 16. Jämförelsevis är antalet anmälningar 2016 endast 2.

Min första undersökningsfråga, gällande hur polisen i Borgå uppfattar den eventuella förekomsten av designdroger på sitt område, blev besvarad i undersökningen enligt följande. Informanterna var överens om att designdroger förekommer i mindre grad på Borgåpolisens område än ”klassiska” droger som cannabis och amfetamin. En orsak till detta kan vara att ”klassiska” droger upplevs som säkrare att använda än designdroger (Äldre konstapel A, 2018). Informanternas åsikter verkade ändå skilja sig en aning gällande hur mycket designdroger informanterna personligen tror att förekommer på Borgåpolisens område.

4.2 Utmaningar gällande designdroger i fältarbetet

I detta avsnitt redogör jag för vad som informanterna uppfattar som utmaningar i arbetet gällande designdroger.

Exempel 6:

Designdroger är nog säkert svårare att övervaka än ”klassiska” droger. Det här är en fråga om utbildning, huruvida en polis klarar av att känna igen dessa ämnen. Till exempel GHB eller GBL är färglös vätska som kan hittas i t.ex. en läskflaska. Förstås kan också andra designdroger vara svåra att känna igen. (Äldre konstapel A, 2018.)

Exempel 7:

Det har kommit så mycket nya ämnen, att det inte går att känna igen dem med ögonmått. Snabbtesterna visar också bara de vanligaste drogerna. (Äldre konstapel B, 2018.)

Exempel 8:

Mera kunskap behövs kanske, vilka de här designdrogerna är och hur de ser ut. (Äldre konstapel B, 2018.)

Båda informanterna nämner i exemplen 6 och 7 att det kan vara svårt att känna igen olika former av designdroger som påträffas i fältarbetet. Äldre konstapel A (2018) tar även ställning till betydelsen av utbildning i fråga om att kunna känna igen eventuella designdroger. Detta kan tolkas som att det finns ett behov av utbildning, för att poliser på fältet ska kunna känna igen eventuella designdroger som påträffas. Denna uppfattning är i linje även med vad äldre konstapel B (2018) tycker i exempel 8.

Exempel 9:

Kunder som använder någon designdrog kan vara en arbets säkerhetsrisk. Arbets säkerhetsrisken är förvirrat och oberäkneligt beteende. Användaren själv kan inte veta hur ett ämne påverkar honom, för att han inte ens alltid kan veta vad för ämne han använder. (Äldre konstapel B, 2018.)

Äldre konstapel B (2018) tar i exempel 9 ställning till arbets säkerhetsaspekten gällande personer som har använt någon designdrog. Enligt äldre konstapel B (2018) kan en person som har använt någon designdrog bete sig oberäkneligt och förvirrat, vilket kan vara en arbets säkerhetsrisk. Denna uppfattning är i linje med Karjalainens, Savonens och Hakkarainens (2016 s. 3) konstaterande om att designdrogerns effekt på användaren är oförutsägbara, vilket nämns i kapitel 1.2.

Min andra undersökningsfråga, angående om designdroger medför några utmaningar, gav svar på vilka utmaningar designdroger kan orsaka i fältarbetet. Båda informanterna var av den åsikten att olika designdroger kan vara svåra att känna igen, vilket utgör en utmaning. Beträffande igenkännandet av olika designdroger tog båda informanterna ställning till

betydelsen av polisens kunskapsnivå, vilken kan anses vara avgörande i om en polis känner igen en eventuell designdrog eller inte.

4.3 Lokala fenomen

I detta avsnitt redogör jag för observationer som informanterna gjort, som kan anses vara möjliga lokala fenomen angående designdroger på Borgåpolisens område.

Exempel 10:

Så kallade bokstäver har kommit emot, alltså MDPV. Förutom MDPV har det ofta kommit emot också GHB och GBL. (Äldre konstapel A, 2018.)

Exempel 11:

Jag skulle påstå att GHB, GBL och MDPV är de vanligaste designdrogerna som förekommit på Borgåpolisens område. (Äldre konstapel B, 2018.)

Utifrån exemplen 10 och 11 framgår att båda informanterna anser att GHB, GBL och MDPV är de vanligaste designdrogerna som förekommit på Borgåpolisens område. I tabell 2 syns att GHB under åren 2012–2017 nämnts i totalt nio brottsanmälningar, och GBL i totalt 14 brottsanmälningar. MDPV däremot nämns enligt tabell 2 endast i tre brottsanmälningar under åren 2012–2017. Statistiken i tabell 2 stöder informanternas uppfattningar om att GHB och GBL har varit vanligt förekommande designdroger, medan MDPV inte verkar vara lika vanligt som informanterna verkar uppfatta. Slutsatsen är att åtminstone GHB och GBL verkar vara de mest allmänt förekommande designdrogerna på just Borgåpolisens område. Eftersom jag inte har tagit del av någon information angående i vilken utsträckning GHB och GBL förekommer lokalt på andra områden, så är det svårt att avgöra om förekomsten av dessa ämnen uttryckligen är ett lokalt fenomen för just Borgåpolisens område, även om GHB och GBL verkar vara de lokalt mest förekommande designdrogerna.

Exempel 12:

Dom (användarna) säger alltid att det är fråga om GBL, även om det oftast varit fråga om GHB. De säger att det är GBL för att GBL inte är narkotikaklassat. (Äldre konstapel A, 2018.)

Exempel 13:

Användarna säger alltid att det är fråga om GBL, men enligt laboratorieutlåtandena så har det ändå ofta varit fråga om GHB, och när det är fråga om GHB har det alltid gått till narkotikabrott. (Äldre konstapel B, 2018.)

Båda informanternas observationer i exemplen 12 och 13 vittnar om ett fenomen där användare, som påträffats med misstänkt GHB eller GBL, alltid säger att det är fråga om GBL. Äldre konstapel A (2018) påstår att användarna säger så för att GBL inte är narkotikaklassat. Jag nämnde i kapitel 2.1.1 att eftersom GBL inte är narkotikaklassat, så är användning och innehav av detta ämne inte straffbart. Jag har inte kunnat hitta någon information som stöder äldre konstapel A:s (2018) påstående i exempel 12. Man kan eventuellt i det här fallet spekulera om orsaken till att användare vanligen säger att det är fråga om GBL är för att de vet att ämnet inte är straffbart att använda eller inneha, eller för att användarna helt enkelt inte vet skillnaden på GHB och GBL. Det är svårt att säga om detta fenomen är vanligt även på andra polisinsrättingars områden. Eftersom jag inte har kunnat få fram någon information som skulle antyda något sådant, utgår jag i min undersökning ifrån att detta möjligen är ett lokalt fenomen åtminstone på Borgåpolisens område.

Svaret på min sista undersökningsfråga, om det går att urskilja lokala fenomen gällande designdroger på Borgåpolisens område, förblev delvis oklart. På basen av informanternas uttalanden, samt statistik från tabell 2, kunde observeras att GHB och GBL varit de vanligast förekommande designdrogerna på Borgåpolisens område. Huruvida detta kan anses vara ett lokalt fenomen gick dock inte att avgöra. Båda informanterna vittnade också om ett annat fenomen, där personer som påträffats med misstänkt GHB eller GBL vanligen säger att det är fråga om GBL, fastän det oftast på basen av laboratorieutlåtanden varit fråga om GHB.

5 Sammanfattning och diskussion

Syftet med denna undersökning var att ta reda på hur ordningspoliser på Borgå polisstation uppfattar förekomsten av designdroger på Borgåpolisens verksamhetsområde. Vidare försökte jag också ta reda på om designdroger orsakar någon form av utmaningar i polisarbetet, samt om det går att urskilja några lokala fenomen i fråga om designdroger på Borgåpolisens område.

I denna fenomenografiska undersökning har jag undersökt två polismäns uppfattningar om förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område. Jag har använt mig av en kvalitativ metod i form av personliga intervjuer, med de två polismännen som informanter. Jag valde denna undersökningsmetod eftersom jag hoppades få veta saker om designdrogers förekomst på Borgåpolisens område, som inte nödvändigtvis går att ta reda på utifrån statistik eller register. Informanternas uppfattningar har jämförts med tidigare forskning och annan information som tagits upp i undersökningens teoribakgrund. Som teoribakgrund till denna undersökning användes bland annat lagstiftning, nationell statistik gällande designdroger, samt information om antalet brottsanmälningar som nämner olika designdroger från polisens databas Rikitrip. Undersökningarna *Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet: Huumeaiheiset väestökyselyt 1992–2014* (Karjalainen, Savonen & Hakkarainen, 2016) och *Huumeet Suomessa 2020 ennakoititutkimus* (Lintonen, Rönkä, Kotovirta & Konu, 2012) har också fungerat som viktiga källor i min undersökning.

I undersökningen framkom att informanterna är överens om att designdroger förekommer i mindre grad jämfört med ”klassiska” droger som cannabis och amfetamin, vilket är i linje med nationell statistik. Som utmaningar för polisen på fältet framkom att olika designdroger kan vara svåra att känna igen samt att personer som använt någon designdrog kan vara en arbetsrisk för polisen på grund av förvirrat och oberäkneligt beteende. Huruvida det går att urskilja eventuella lokala fenomen gällande designdroger på Borgåpolisens område förblev delvis oklart. Ett möjligt lokalt fenomen som båda informanterna lyfte fram var att personer som påträffas med misstänkt GHB eller GBL ofta säger att det är fråga om GBL, fast ämnet enligt laboratorieutlåtanden sist och slutligen har varit GHB. Även om den sista undersökningsfrågan förblev aningen oklar, anser jag att syftet med undersökningen uppfylldes i det stora hela.

Med god *validitet* avses att man undersöker det man avser att man ska undersöka, medan med god *reliabilitet* avses att man gör det på ett tillförlitligt sätt. I en kvalitativ undersökning är begreppen *validitet* och *reliabilitet* tätt sammanflätade, och eftersträvan av god validitet brukar i kvalitativa undersökningar genomsyra hela undersökningsprocessen. (Patel & Davidson, 2011. s. 102–106.)

För att säkerställa en god validitet i min undersökning har jag noggrant redogjort för vad jag undersöker, och gjort en tydlig avgränsning på undersökningen. För att säkerställa en god reliabilitet i min undersökning har jag i texten redogjort noggrant för utförandet av

undersökningen, samt sammanställt teoribakgrunden tillräckligt noggrant för att läsaren ska kunna förstå mitt undersökningsämne tillräckligt bra. Man kan spekulera om huruvida två informanter har varit ett tillräckligt antal informanter för ett trovärdigt resultat för hur förekomsten av designdroger uppfattas av fältpoliser på Borgåpolisens område. Jag anser att två informanter har räckt till, eftersom jag ville ha informanter som har tillräckligt med sakkunnighet för att kunna besvara mina undersökningsfrågor. Det skulle med andra ord ha varit oskäligt att utreda uppfattningar om designdrogers förekomst utgående från polismän som inte vet vad designdroger är. Detta innebär att informanternas uppfattningar inte nödvändigtvis är generaliserbara på ett större urval ordningspoliser, eftersom olika polismäns förförståelse om designdroger kan variera stort. Ett större antal informanter skulle dock antagligen ha gett ett mera objektivt resultat, eftersom de informanter jag valde till undersökningen eventuellt kan anses ha mera sakkunskap om designdroger, eller narkotika överlag, än andra ordningspoliser.

Denna undersökning var intressant att genomföra, men jag konstaterade att temat designdroger var ett väldigt svårt ämne att undersöka. Det var tidskrävande för mig att skapa en tillräcklig egen förförståelse för att veta vad jag faktiskt ville ta reda på, och framför allt om det är möjligt att ta reda på det. Jag är dessutom medveten om att min och informanternas förförståelse om det undersökta ämnet kan vara annorlunda, vilket möjligen kan påverka undersökningens reliabilitet. Att hitta relevanta källor till min undersökning var tidvis utmanande. Detta kan bero på att designdroger är ett förhållandevis nytt fenomen, som hittills inte ännu har hunnit undersökas så mycket.

Under undersökningsprocessen förändrades min egen uppfattning om designdroger i allmänhet. I början av undersökningsprocessen hade jag en förhandsuppfattning om att designdroger är mycket mer vanligt förekommande i Finland än vad de dessvärre verkar vara. Både nationell statistik samt uttalanden från denna undersöknings informanter tyder på att designdroger mängdmässigt förekommer i betydligt mindre grad än etablerade droger som cannabis och amfetamin. Min uppfattning ändrades till att oron som designdroger orsakar inte grundar sig på att mängden designdroger som förekommer, utan snarare på designdrogernas oförutsägbara och okända effekt på personen som använder dem.

I undersökningen kom också fram att polismän kanske behöver mera kunskap om designdroger, angående vad de är och hur de ser ut. Med detta i åtanke kan antas att det finns ett mörkertal gällande förekomsten av designdroger, både på nationell och lokal nivå. Om

dessa ämnen inte känns igen som designdroger, eller som narkotika överlag, syns de högst antagligen inte heller i någon statistik. I kapitel 4.1 (exempel 1 & 2) framgick att informanterna är av den åsikten att designdroger förekommer i mindre utsträckning än cannabis eller amfetamin, men i kapitel 4.2 (exemplen 6–8) nämnde informanterna att designdroger kan vara svåra att känna igen. Detta kan verka motsägelsefullt, eftersom det kan ge intrycket av att uttalandena om att designdroger är svåra att känna igen undergräver uttalandena om att designdroger förekommer i mindre grad än cannabis och amfetamin. Det kan dock även tolkas att uttalandena gällande designdrogernas förekomst är mera specifika, och att uttalandena om att designdroger är svåra att känna igen gäller på ett mera allmänt plan.

En intressant spekulering som kom fram i undersökningen var att ”klassiska” droger som cannabis eller amfetamin möjligen upplevs som säkrare att använda än olika designdroger (se kapitel 4.1). Ett förslag på fortsatt forskning kunde vara att försöka ta reda på om det finns tecken på att detta kunde stämma. En annan frågeställning kunde vara att helt enkelt ta reda på varför designdroger verkar användas i mindre grad än ”klassiska” droger.

Min personliga nytta med den här undersökningen var att mitt ämnesval krävde att jag fördjupade mig i information och lagstiftning som tangerar designdroger, vilket gjorde att jag har efter undersökningens genomförande har en god personlig kunskapsbas i ämnet. Jag kommer att ha stor nytta av denna kunskapsbas i arbetslivet.

Referenser

Centralkriminalpolisen. (2017). *Översikt över narkotika- och dopingbrottsligheten 2016-2017*. Hämtad 12.09.2018, från https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/polisenaxwwstructure/58460_Ilmiotiedote_sv_2016-2017.pdf?21448a977d81d488

Eklund, G. (2016). *Hermeneutik*. Läst 20.07.2018 från <https://www.vasa.abo.fi/users/geklund/Hemsida%20dokument%202016-17/Hermeneutik.pdf>

EMCDDA. (2008). *GHB and its precursor GBL: and emerging trend case study*. Läst 09.10.2018, från http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/505/TP_GHB_and_GBL_107300.pdf

EMCDDA. (2016). *α-PVP*. ISSN 1725-4493. Tillgänglig från <http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/2934/TDAK16001ENN.pdf>

EMCDDA. (2016). *Europeisk narkotikarapport – Trender och utveckling 2016*. Tillgänglig från <http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/2637/TDAT16001SVN.pdf>

Finlex. *Narkotikalag*. (Finlex 373/2008) Hämtad 10.09.2018, från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2008/20080373?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=narkotikalag>

Finlex. *Statsrådets förordning om för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen*. (Finlex 1130/2014) Hämtad 05.09.2018, från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141130?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=statsradets%20forordning%20om%20for%20konsumentmarknaden%20forbjudna%20psykoaktiva%20amnen>

Finlex. *Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika*. (Finlex 543/2008) Hämtad 10.09.2018, från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2008/20080543>

Finlex. *Strafflag*. (Finlex 39/1889) Hämtad 10.09.2018, från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=strafflag>

Gunnar, T. (2018) *Immunologisten huumeitestien vääriä positiivisia ja negatiivisia löydöksiä*. Duodecim. Läst 24.11.2018, från <http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus;jsessionid=E4969F1E1C55BC0C568723020B7DA146?id=nix00463#R2>

Institutet för hälsa och välfärd. (2015). *Tietoa eri huumeista. Gamma eli GHB*. Läst 09.10.2018, från <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/keinoja-mielenterveyden-edistamiseen/time-out-aikalisa-elama-raiteilleen/aikalisaohjaajien-materiaalipaketti/paihteet-ja-peliriippuvuus/huumeet/tietoa-eri-huumeista>

Institutet för hälsa och välfärd. (2018) Läst 27.08.2018 från <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/muuntohuumeet>

Jordan, S. (2016) *Mer om: Hermeneutik & Positivism*. Tammerfors. Polisyreshögskolan. Powerpoint-presentation.

Kankaanpää, A. (2017) *Alfa-PVP*. Päihdelinkki. Läst 2.10.2018 från <https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/alfa-pvp>

Karjalainen, K., Savonen, J., Hakkarainen, P. (2016) *Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet: Huumeaiheiset väestökyselyt 1992-2014*. Institutet för hälsa och välfärd. Tillgänglig: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/130530/URN_ISBN_978-952-302-632-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kotovirta, E. (2013) *Uudet ilmiöt nuorten päihteidenkäytössä – mitä kouluissa ja oppilaitoksissa tulisi tietää. Oppilas- ja opiskelijahuollon kansalliset kehittämispäivät 28.11.2013*. Social- och hälsovårdsministeriet. Tillgänglig från http://www.oph.fi/download/153263_Kotovirta_Oppihuoltoapaivat_2013.pdf

Kotovirta, E., Arponen, A. (2018) *Huumeisiin liittyvät asetusmuutokset ja aineiden valvonta*. Läst 29.08.2018 från <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/muuntohuumeet/huumeisiin-liittyvat-asetusmuutokset-ja-aineiden-valvonta>

Lintonen, T., Rönkä, S., Kotovirta, E., Konu, A. (2012) *Huumeet Suomessa 2020 ennakoititutkimus*. Tammerfors: Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 101.

Partanen, A. (2009). *Gammahydroksidivoihappo (gamma) ja lakka*. A-klinikstiftelsen. Läst 09.10.2018, från <https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/gammahydroksivoihappo-gamma-ja-lakka>

Patel, R., Davidson, B. (2011) *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund, Studentlitteratur.

Polisen. (2018). *Rikitrip*. Polisens interna databas. Sista sökning gjord 02.10.2018.

Seppänen, T. (2011). *Kymmenet porvooolaisnuoret ehtivät kokeilla JWH-huumetta*. Uusimaa. Läst 23.11.2018, från <https://www.uusimaa.fi/artikkeli/40015-kymmenet-porvooolaisnuoret-ehtivat-kokeilla-jwh-huumetta>

Szilvay, I. (2016) *Muuntohuumeet tullilaboratoriossa. Tulli rikostorjunnan etulinjassa*. Hämtad 10.09.2018, från <https://docplayer.fi/34826671-Muuntohuumeet-tullilaboratoriossa-tulli-rikostorjunnan-etulinjassa-ilmari-szilvay.html>

Szilvay, I. (2017) *Muuntohuumeet*. Päihdelinkki. Läst 25.05.2018 från <https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/muuntohuumeet>

Szilvay, I. (2017) *Synteettiset kannabinoidit*. Päihdelinkki. Läst 25.11.2018, från <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/synteettiset-kannabinoidit>

Tacke, U., den Hollander, B., Simojoki, K., Korpi, E., Pihlajainen, K., Alho, H. (2011) Muunto- eli designhuumeet Suomessa. *Duodecim*, 2011/19, s. 2027. Tillgänglig från <https://www.duodecimlehti.fi/api/pdf/duo99806>

Tacke, U., Laitinen, K., Heinälä, P. (2010) *MDPV eli Metyleenidioksipyrovaleroni*. Päihdelinkki. Läst 1.10.2018, från <https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/mdpv-eli-metyleenidioksipyrovaleroni>

Tullen. (2009). *Tullirikostorjunnan vuosikirja 2009*. Hämtad 12.09.2018, från <https://tulli.fi/documents/2912305/3775682/Tullirikostorjunnan%20vuosikirja%202009/a5eb61a4-6939-4dc0-954b-8dc1b5f12946?version=1.1>

Tullen. (2011). *Tullirikostorjunnan vuosikirja 2011*. Hämtad 09.10.2018 från <https://tulli.fi/documents/2912305/3775682/Tullirikostorjunnan%20vuosikirja%202011/bd098038-7910-4f53-849c-09ae76499570?version=1.1>

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2018). *What are NPS?* Hämtad 23.07.2018, från <https://www.unodc.org/LSS/Page/NPS>

Väyrynen, E. (2015). *Ex-käyttäjä Jere ei pitänyt muuntohuumeista: "Pää meni niin sekaisin, etten tiennyt, mikä on totta ja mikä ei"*. YLE. Läst 09.10.2018, från <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/10/15/ex-kayttaja-jere-ei-pitanynt-muuntohuumeista-paa-meni-niin-sekaisin-etten>

Informanter

Äldre konstapel A. (2018). Intervju med äldre konstapel A 13.09.2018.

Äldre konstapel B. (2018). Intervju med äldre konstapel B 17.09.2018

Bilagor

Bilaga 1

Intervjufrågor för lärdomsprov (svenska)

1. Berätta kort om din arbetsuppgift inom polisen?
2. Har du personligen påträffat designdroger i arbetet på Borgåpolisens område?
3. Till vilken grad upplever du att designdroger och GHB/GBL* förekommer på Borgåpolisens område? * (GHB= gamma, GBL= ”lakka”)
4. Anser du att designdroger medför utmaningar i fältarbetet, och i så fall vilken sorts utmaningar?
5. Upplever du att det har skett några förändringar gällande förekomsten av designdroger på Borgåpolisens område under de senaste åren? Om du gör, vad tror du detta kan bero på?
6. Vad tror du att är orsaken till att det förekommer av designdroger (inkl. GHB och GBL) är som den är på Borgåpolisens område?
7. Finns det något du vill tillägga till intervjun?

Intervjufrågor för lärdomsprov (finska)

1. Kerro lyhyesti työtehtävistäsi poliisissa?
2. Oletko henkilökohtaisesti tavannut muuntohuumeita työssäsi Porvoon poliisin alueella?
3. Missä määrin koet että muuntohuumeet ja GHB/GBL* esiintyvät Porvoon poliisin alueella? (GHB = gamma, GBL = lakka)
4. Koetko että muuntohuumeet tuovat haasteita poliisin kenttätöössä, ja siinä tapauksessa minkälaisia haasteita?
5. Koetko että on tapahtunut muutoksia liittyen muuntohuumeiden (mukaan lukien GHB/GBL) esiintymään Porvoon poliisin alueella viime vuosien aikana? Mikäli koet, mistä tämä voisi johtua?
6. Mikä on mielestäsi syy siihen että muuntohuumeiden (mukaan lukien GHB/GBL) esiintymä on mitä on Porvoon poliisin alueella?
7. Haluatko lisätä jotain tähän haastatteluun?